

Sirp ja Vasar
30(?) VI 1977

UUT RAT «ESTONIAS»

30. juunil ning 4. ja 6. juulil on hooaja viimane esietendus «**Kammerballett**»: «Varjundid» Chopini muusikaga, Pärdi «Kirgastumine», Leningradi helilooja Boriss Arhimandritovi «Lautreci maneeris» ning Beethoveni muusikale seatud «Vana teema variatsioonidega». Öhtu on lavastanud Mai Murdmaa (kaks esimest teost) ning kaks külalisballettmeisterit, Herman Samuel Leningradi Väikesest Ooperi- ja Balletiteatrist ja Dietmar Seyffert Berliini Staatsoper'ist. Muusika esitajaiks (helilindil) on Valdis Jancis, ansambel «Hortus Musicus», Nata-Ly Sakkos, Toivo Peäske, Andrus Vaht, Vello Leetna ja Alar Kaasik. Muusikajuht on Eri Klas, kunstnik Kustav-Agu Püüman. Osalevad peaaegu kõik «Estonia» balletisolistid: Tiiu Randviir, Juta Lehiste, Tamara Soone, Elita Erkina, Inge Arro, Saima Kranig, Tatjana Maiste, Tatjana Solovkina, Vjatšeslav Maimussov, Janis Garancis, Jevgeni Neff, Aleksandr Buldakov jt.

«Kammerballett» on märksa erinev teatri senistest tühiballetiõhtutest, nagu toonitas peaballettmeister **MAI MURD-**

MAA: «Esiteks — kõik balletinovellid rajanevad kammermuusikal, ka tantsijate arv ühes teoses on väike. Interpreti-tantsija ja interpreti-muusiku vahel on tavalisest tihedam side. Kahjuks ei saa me, peamiselt organisatsioonilistel põhjustel, teoks teha õhtut elava muusikaga, nagu oleks õigem.

Koreograafiale on omane ütlemise intiimsus. Jutustavaid süžeesid pole, seaded rajanevad koreograafilisel keelel, milles taotletud nüansside peenekoelisust.

Niisugune ballett pääseb eriti hästi mõjule väiksemas ruumis ja sobib seetõttu «Estonia» saali päris hästi.»

*

Juuni-juulikuu vahetusel on teatril veel kaks uut moodi ettevõtmist, kuulajate ette astuvad kaks vastloodud kollektiivi: 30. juunil esineb TPI Taitlejate Majas (Glehni lossis) **RAT «Estonia» kammerorkester** Eri Klasi juhatusel ning 26. juunil Kiek in de Kökis ja 1. juulil Raekoja saalis **RAT «Estonia» keelpillikvartett**: Mati Uffert (I viiul), Jaak Tork (II viiul), Jaan Ke-

rem (altviiul) ja Ivo Juul (tšello).

Kammerorkestri kavas on Corelli *Concerto grosso* op. 6 nr. 1, Debussy «Kaks tantsu harfile ja keelpilliorkestrile» (solist Tatjana Dorogova), Lepo Sumera «**Muusika kammerorkestrile**» (esiettekanne) ja Pergolesi «Stabat mater» (solistid Anu Kaal ja Urve Tauts). Keelpillikvarteti kontserdil on kaks solisti. Mati Palm esitab Vivaldi, Bononcini, Falconieri ja A. Scarlatti laule (saatepartiid kvartetile seadnud Jaanus Juul) ning Alo Põldmäe vokaaltsükli H. Runneli sõnadele. Paavo Muts mängib Vivaldi Fagotikontserdi. Öhtu lõpul tuleb ettekandele Beethoveni Kvartett nr. 10, op. 74.

Teatri peadirigent **ERI KLAS**: «Paljude teatrite praktikas on sümfoonia- ja kammerkonsertid traditsiooniks. «Estonia» konsertdielul on kaua aega piirdunud juhuslike kavadega, milles solistid esitavad katkendeid muusikalistest lavateostest. Ometi on meie teatris palju võimekaid muusikuid, kes võivad ette kanda ka teist laadi muusikat. Vähestel neist, põ-

hiliselt lauljatel, on esinemisvõimalusi Filharmoonia liinis. Teater saab siin instantsina palju teha: me võime kontserte ette valmistada ja esineda teatritöös ühise üritusena. Esimesteks sammudeks teatri kunagise konsertitraditsiooni elustamisel olid Bachi «Johannese passiooni» ja Verdi «Reekviemi» ettekanded (1973 ja 1976). Nüüd loome ka oma kammerkollektiivid. Tavaliselt sünnivad meie vabariigis uued kollektiivid ikka kellegi või millegi arvel, sest pillimehi, eriti keelpillimängijaid, on Eestis alati puudu olnud. «Estonia» kammerorkestri ja kvarteti asutamine ei tee ühtki teist kollektiivi vasemaks, vaid vastupidi, aitab meie orkestri muusikutel oma taset hoida ja arendada. Olen väga rõõmus, et Lepo Sumera nõustus meie kammerorkestri sünniks kirjutama uue helitöö.

Liiga suurejoonelisi plaane edasiseks ei julge praegu teha, aga kindlasti tahaksime, et teatri orkester esineks igal aastal kolm korda konsertorkestrina. Esimene sümfoonia-konsert on meil kavas anda kohe tuleva hooaja algul. Detsembris tuleb aga jälle ettekandele Verdi Reekviem (Tartus ja Tallinnas), mida seekord juhatab külalisena Schwerini dirigent Helmut Hünchen.»